

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETI LAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor., télésre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Egyes szám 16 fillér.
Hirdetések egyezség szerint közöltetnek.
Nyilttér soronként 30 fill.

Főszerkesztő: KOVÁCS GYULA ország. képviselő.
Felelős szerkesztő és kiadó:
BOR JÁNOS.
Laptulajdonos: **ÁDÁM JÁNOS.**

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
I. tized 64. Kossuth-kör, hova a lap szellemi és anyagi részét illető megkeresések küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Válság.

D.) Azt mondogatják, erősítetik, hogy parlamenti kormányformánk van nekünk; kivivta 1848-ban Kossuth s 1867-ben új életre keltette Deák. A parlamenti kormányformának két sarktétele van: egyik az, hogy a kormány bírja a koronának, mint a végrehajtó hatalom birtokosának bizalmát s ennek folytán a megbízást a kormányzás vitelére; másik, hogy a parlament a kormányzás vitelének legfőbb eszközeit, a pénzt (adót) és a katonát rendelkezésére bocsássa a kormánynak. Ha e közül a két feltétel közül valamelyiket nélkülözni kénytelen a kormány, többé nem parlamenti kormány. Most annak az esete állott be május elsején, hogy a Széll Kálmán kormánya nem kapta meg a kormányzás két legfőbb eszközét és beállt a törvényen kívüli állapot, az ugynevezett ex lex. Ma tehát nincs

valóságos parlamenti kormányunk, mert csak a korona bizalmának egyoldalú ereje tartja valószínűleg már igen is vékony fonalon az életét. A parlamenti ellenzék támogatva a magyar nemzet zömétől, irtó háborút izent az ország jóléte ellen merénylő Széll kormány ellen s nem is fog előre láthatólag tágitani, míg szégyene sirjába bele nem temeti ezt a kabinetet, mely nemzetsorvasztó politikájával bünt bünre halmozott ellene. A kisebbség harcának óriási ereje van, mert érzi, látja, tudja mindenki, hogy igaz ügyért folyik; érzi, látja, tudja mindenki, hogy ez a kisebbség egytől-egyig szin magyar kerületet képvisel; a többség pedig a magyar nemzet önállása, függetlensége ellen mindenre kapható nemzeliségek kerületeiből van összeverbuválva.

A válság tehát kitört, a Széll kormánynak pusztulni kell. Sorsa meg van pecsételve fekete-sárga pe-

cséttel. A politikai élet soha sem mutat utálatosabb képet, mint a miniszterválság idején. A nemzeti érdekek elárulása árán is uralomra törekvő gyászmagyarok folyton Bécs felé figyelnek, minden szavok, minden cselekedetök ennek a városnak szól. Hajlandók ilyenkor mindent ígérni, mindent fogadni. A vakmerőbbek még nemzeti áldozatkészség hazug zománczával is megpróbálják befesteni azt a szolgálai készséget, melynek Bécsben busás fizetése van; ilyenkor mellékes a haza, mellékes a politikai becsület; az egyedüli mozgató erő a hatalomra jutás esetlen vágya. Az őszinteség, nyíltság, e nemes magyar tulajdon jobb időkre, vagy örökre félre tetetik s a válságba jutott szerencsétlen miniszterelnök, mint az árnyék, jár-kél s maga sem tudja, ki az ellenség, ki a jó barát. Pártja, mely a nyílt színen éljenez mindenik szavának, titokban érdekszövetkeze-

T A R C Z A.

Borus napok.

— A „Független Hajduság” eredeti tárcája —
Egykoru elbeszélés után jegyzette: P. I.

Bent a tanácsteremben nemes, nemzetes, vitélő Kiss János hadnagy uram előlülése mellett tartódott a tanácsülés.

A senator urak: Turi Mihály, Nagy Sándor, Cseke Sámuel, Magyar Lajos, Czeglédy József, Radó András, Fekete Lajos, Szabó István, Karácson Pál, Csanádi Sándor, Fekete Sándor, Kiss Lajos a zöld posztóval bevont asztal mellett foglaltak helyet egymás mellet, mély hallgatásba merülve.

A nagy öblös tintatartók előtt a nótárius urak ültek. Mintha valami lidércnyomás hatása alatt állottak volna, az összes jelenlevők arczáról a busongó csüggedtség komolysága ritt le.

Lente Pál, az egyik nótárius szaki-

totta meg végre a csendet, ludtollát a füle mellé dugva, az előtte levő írásról olvasni kezdett.

Hangja teljesen szintelen volt és baljóslatuan tompa.

»Császári, királyi teljhatalmu polgári biztos báró Geringer ő méltósága rendelete szerint Drevenyák Ferencz ő nagysága Szabolcs megye elnökévé, mind e megye, mind e hajdukerület császári királyi biztosává legfelsőbb helyen kineveztetett.

Drevenyák Ferencz ő nagyságának rendelete:

Addig, míg az ország ostromállapotba lesz s ellenkező rendelet nem érkezik, minden kerületi városokba a közgyűlések tartása eltiltatván, ezen parancsolat oly utasítással közöltetik városi hadnagyokkal, hogy mellőzve a nagyobb tárgyakat, a város közjövédelmét és gazdálkodást illetők kezelését a tanácsokkal együtt intézzék.

Fagyasztó, rémséges csend állott be.

A senator urak merően néztek maguk elé, mélységes gondolatokba merülve. Ugy tetszett, mintha egy közös hosszú sóhaj rezgett volna a termen keresztül.

Kint kitörőben levő vihar kezdett morogni, előpostájaként egy szélroham ijesztő sivitással csapódott az ablak hasadékain be, ingerülten zugott végig a nagy termen át, haragjának azzal adva a kifejezést, hogy az asztalon levő gyertya lángját imbolyogtatta meg, a melynek bizonytalan, elhalóban levő sárga fénye még halványabbá tette a mély szomorúságtól kesergő arczokat.

Ísten ítélete! — hallatszott, mint elszálló gondolat, mély, sóhajszerű hangon.

Kiss János hadnagy ur volt az első, ki a nyomasztó érzés lenyüggőzése alól kierőszakolta magát, megszólalt:

— Szabadságunknak, az ősi hajdu szabadságnak vége, örökre vége van... nincs szükség magyarázatra, mindnyá-

KOSSUTH LAJOS remek kivitelű képe aranykeretben
44 kor.

Kapható 2 korona havi részletfizetésre a „Kazinczy” Könyvkereskedő Részvénytársaságnál Debreczenben.

tekre bomlik egy-egy kiválóbb csel-
szövő körül: tárgyalnak, alkusz-
nak, egyeznek a halotti szemfedél felett.
A bajtársi viszony, mely a sok nem-
zetellenes kalandban összetartott,
nem kötelez többé semmire sem.
Most láthatja már Széll Kálmán, hogy
kiket vett fel a hajóba; még jobban
mevláthatja, ha rövid idő múlva őt,
a hajós gazdát vetik a tengerbe. Ak-
teon az ó-korban sok vadász-
kutya nevelt s mikor az istenátka futó szar-
vassá változtatta át, őt magát szag-
gatták széjjel a kutya. Ime az isten-
átka betelt a nagy paklizó felett
futó szarvassá lett; csaholnak, morog-
nak körülötte; csak egy felsőbb jelre
várnak s aztán elvégzik a méltó te-
metést.

Abban a rut szerepben, a mit
Széll Kálmán négy esztendőn át a
magyar nemzeti állam érdekei ellen
lefolytatot, van egy nagy tanulság a
függetlenségi párt részére: az, hogy
ha az angyalok nyelvén szól is hozzá
valaki, a ki Bécsből kapja, császári
kézből a megbízatást, semmi egyes-
ségre, paktumra ne lépjen vele; mert
az onnan jött bárányok bőre alatt
farkasok rejtőznek. Ime a jog-törvény-
igazság sima kezű, mézes beszédű
mestere állja a törvénytelenéget sőt
felelősséget is büszkén vállal érte.
Könnyű felelősség, csak lelkiismeret
kell hozzá! Az meg van bőven; hiszen
mardosását majd lecsilapítja a nyug-

an megérthették abból, a mit a nótárius
ur felolvasott. Most azt a kérdést kell
felvetnem, itt hagyjuk-e állásunkat. . . .
Ej! De úgy érzem, mintha a szemembe
valami becsapódott volna.

Azzal kékszegélyű nagy zsebkendő-
jét vette elő s törülgette könybe lábát
szemeit.

Tury Mihály, az egyik senator ur vette
át a szót hosszú szünet után:

— Két héttel ezelőtt a templom ke-
ritésénél tartódott a nagy népgyűlés. Ott
azt határozta a nép, hogy helyünket min-
den körülmények között meg kell tartani.
A nép szava Isten szava. Annak
mindnyájan engedelmeskedni tartozunk. A
veszély és elnyomatás eme borus napjai-
ban sokkal könnyebb volna letenni hiva-
talunkat. Ránk nézve is sokkal üdvösebb
volna. Hiszen kinek van kedve Denemrák
császári biztos ur alatt senatoroskodni. . .

— Drevenyák ur ő nagysága, igazi-
totta ki közbeszólólag az egyik jegyző.

— Igen Drevenyák, még a nevét is
alig látom kimondani, — folytatta Tury
tovább — hanem most a nép üdve legyen
zsinórmértékünk.

dij hasznos élvezése, a mi négy évi
miniszterelnökséget követni szokott.

Az ilyen miniszterelnökséget még
követi más is s ezt a nemzet adja
lelkének teljességéből, szíve mélyéből:
lelkének teljességéből megbotránkó-
zást, szíve mélyéből keserű szánako-
zást, hogy magyar ember édes hazá-
jának jóléte, önérzete, méltósága s
minden nemes érdeke ellen ilyen
dicstelen szerepet képes volt lejátszani.

Örömmel várjuk a temetést, a
fejfa készen van; nem irunk rá sem-
mit, mert a halottakról csak jót sza-
bad: olyat meg nem lelünk.

Városunk fejlődéséről.

Irta: Varga Elemér városi mérnök.

Nálunk is, mint minden fejlődő város
életében, lázasan folyik a munka, mely
a város lakói kényelmének és szépítésé-
nek kielégítésére s a közlekedés és köz-
egészségügy számtalan követeléseinek tel-
jesítésére irányul. Van-e ember, a kit a
szépnek látása a legnagyobb lelki gyönyör-
rel el nem tölt; a kit a szépvonalzásu
palotaszorok, utak, utcák, fasorok és sé-
tányok, a szerencsésen elhelyezett köz-
épületek és műemlékek ne gyönyörköd-
tetnének.

A forgalom elágazó igényeit szolgáló
útburkolatok, járdák s a várost az utcák
szintjében, az alatt, vagy a felett, át, meg
át szelő vasuti vágányok; a város
egészségügyi viszonyaira döntő befolyást
gyakorló különböző csatornák és vízvezet-
ékek; a világítási, távbeszélő és más kü-

— Ez az én véleményem is, — szó-
lalt meg a hadnagy ur — miként a dolgok
állásáról egyik másik senator ur előttem
nyilatkozott is. Tagadhatatlanul megrovaszt
érdemelnénk, ha e nehéz időben itt hagy-
nánk hűtlenül, vezető nélkül népünket, a
kinek a fényes, dicsőséges napok alatt
buzdító, vezérei voltunk. . .

— Ugy van! Ugy van! — hangzott
minden oldalról.

— Helyesen van! Tehát — szólt a
határozat kimondása után Kiss János
uram — most következik a folyó ügyek
tárgyalása. Nótárius ur, tessék elolvasni a
kommandótól érkezett szigorú parancsot.
Egyik közszeretben álló fiatal emberről
van szó, ki a Bocskay huszároknál száza-
dos volt, s kit 24 óra alatt elő kell állítani.
A senator urak kérdően néztek egy-
másra.

Az első folyó ügy is nem a csendes
mederben folyt le. Keserű alma volt biz-
az, a mibe bele kellett harapni.

Már ez alkalommal is azonnal kitünt,
hogy mily áldozat hivatalbeli embernek
továbbra is megmaradni.

(Folyt. köv.)

lőnböző célokat szolgáló vezetékek háló-
zata mind megannyi a folytonos munka
szülöttei.

Szépészeti szempontból e létesítme-
nyek töltik be azt a keretet, melyet va-
lamily város részére a természet nyújtott.
A keret széphatását az emberi alkotások
csak akkor emelhetik, ha azok elrende-
zésében okos tervszerűség nyilatkozik
meg. E tervszerűség hiányában nemcsak,
hogy a legszebb mű hatása is elvész, de
a természet adta szépségek sem érvénye-
sülhetnek. E tervszerűség nélkül a város
kiépítésében műszaki alkotásokat helyesen,
célszerűen és gazdaságosan nem lehet
végezni, vagy végeztetni.

Gyakorlati szempontból az e létesít-
ményekre fordított nagy költségek csak
akkor tekinthetők okos befektetésnek, ha
a munkálatok egy előre megállapított álta-
lános terv keretébe beilleszthetnek.

A város építésének a feladata kettős
és pedig: tervszerű haladás kifelé és terv-
szerű javítás a város belső részeiben.
Sem az első, sem a másodikat a mostani
viszonyaink között nem lehet minálunk
teljesíteni, mert nincsen helyes, általá-
nos szabályozó várostervünk.

Pedig ha a város fejlődésében mutat-
kozó folytonos munkát nem egy gondos
előrelátással megalkotott terv vezérfonala
irányítja, valamennyi alkotás az ötletszerű-
ség és ideiglenesség jellegét hordja magán.

Hogy tervezhessünk és minden lépé-
sünkben az előrelátás céltudatos iránya
nyilvánuljon, ennek előfeltételét képezi
azon munkálat, mely a városunkat alkotó
összes adatokat célszerű csoportosításban
szolgáltatja. Ezen adatok gyűjtését és
rendszeres összefoglalását pedig egyedül
a város felmérése által lehetséges teljesi-
tenünk, a melynek ez tulajdonképpen fel-
adatát is képezi.

Látjuk nálunk is, hol pénzügyi viszo-
nyaink gyöngeségénél fogva a legszűkebb
körben mozoghatunk s a legkisebb igények
kielégítésére a város fejlesztése terén alig
merünk gondolni, a mely kívánalmakat
lesz alkalmam e lap hasábjain még felsó-
rolni — mondom észrevesszük, hogy an-
nak képe, területe, helyszínrajzi és ma-
gassági viszonyai mily számtalan válto-
zásnak vannak alávétve a telkek felosztása,
vagy egyesítése, régi házak lebontása,
uj utcák az utca vonalba való helyezése,
új utcák nyitása, járdák, utburkolatok át-
építése által.

Felsorolt feladatoknak tervszerű ke-
resztülvitele csakis akkor lehetséges és
akkor mondható nemcsak a köz, hanem és
inkább az egyesek érdekében célszerű és
hasznos működésnek, ha azon egész terü-
leten, a melyen az egyes esetekről van
szó, egy korrekt irányt megállapítottunk,
a mely alapon lehet egy várost igazán
műszakilag kormányozni és annak lakói-
nak kényelmét magas fokra emelni.

Mindaddig tehát, míg a város fel-
mérése s azzal egyidejűleg annak általá-
nos szabályozó terve nem eszközöltetik,
nagyon lassan fog el jönni az az idő, a

midőn büszkén mondhatnók, hogy modern város vagyunk s nem állunk semmibe hátrább hasonló viszonyu és népességű hazai városainknál.

Mert bizony jelenleg hamar megtudnánk felelni azon kérdésre, hogy mely téren vagyunk kielégítve egy rendezett tanácsu városról joggal feltételezhető városi kényelem szempontjából.

Ismerve a város belső részeinek hiányait, nem is említve a külső részeknek »város« elnevezésre nem méltó állapotát, lehetetlen, hogy azon hiányok pótlására ezen lap hasábjain fel ne hívjam a város közönségének jóindulatu figyelmét.

(Folyt. köv.)

A városok és az állam.

Budapest fő- és székes főváros példájára mozgalom indult meg a városoknál az iránt, hogy az állam vegye át saját pénztára terhére az állami közigazgatás keretébe tartozó, de a községek ellátásába utalt közigazgatási teendők teljesítését, vagy azok teljesítéséért a községek adminisztratív költségeinek viseléséhez megfelelően járuljon hozzá.

A házipénztári ellenőr a tanács utasítására számítást tett, hogy városunkra az állami közigazgatás közvetítéséből évenként mennyi teher járul. Olyan rettenetes összeg az, hogy még hitelt sem adnánk neki, ha kétségtelen számadatok nem igazolnák a kimutatást:

Katonaügyi igazgatás	1000 K.
Adókezelés	7170 K.
Tanügy	4210 K.
Közegészségügy	1500 K.
Közbiztonság	10853 K.
Községi bíráskodás	880 K.

Összesen: 25613 K.

Ezen összeg a 29406 korona folyó évre kivetést községi adónak 87.1%-át teszi ki, tehát az állam, mint egy moloch, mindent elnyel, a mi községi céljainkra csak 12.9% marad. Oly darab föld után, melynek catasteri tiszta jövedelme 100 K. összesen állami törvényhatósági, községi, egyházi, szóval mindenféle adót számítva: 62 korona 35 fillér vettetik.

Ezen nagy horderejű s fontos ügy legközelebb a közgyűlés elé fog vitetni. Bizonyára Hajduszoboszló város képviselőtestülete is hozzá csatlakozik a kérelmező városokhoz.

H I R E K.

— **Kovács Gyula** orsz. képviselő, aki a most folyó képviselőházi tanácskozás alatt folytonosan a fővárosban időzött, az esteli gyorsvonattal Szoboszlóra hazakerkezett.

— **Benedek János** hajduböszörményi képviselő kedden felszólalt a képviselőházban. A függetlenségi párt zajosan megéljenezte a sikerült felszólalást.

— **Csánky Viktor** kir. tanfelügyelő a héten pénteken és szombaton városunkban időzött. Az elemi népiskolákat látogatta meg.

— **Gargya Márton** hajduszoboszlói ev. ref. tanító 40 éves szolgálatának megünneplésére a helybeli ev. ref. tanítótestület családi jellegű ebédet rendez. Az ebédjegy díja 2 kor. 40 fillér. Ugy vagyunk értesülve, hogy az ebédén számosan fognak részt venni, Az ebéd a Bika vendéglőben lesz megtartva déli fél 1 órakor. Jelentkezést elfogad a tanítótestület bármely tagja.

— **Távozás.** Medveczky Emil kir. albiró tegnap hagyta el városunkat s foglalta el új állását a szatmár-németi-i kir. járásbírósnál.

— **Kinevezések.** Debreczeni József, a Rex József elhalálózásával megüresedett kir. járásbírósnál irnoki állásra a napokban kinevezetett. — Soós Ferencz helybeli lakos a segesvári m. kir. pénzügyigazgató által a segesvári m. kir. adóhivatalhoz díjazs gyakornoknak kinevezetett.

— **Esküvő.** Kaszás István hajduszoboszlói földbirtokos e hó 6-án esküdött örök hűséget Balmazújvároson Kaszás József községi főjegyző bájos és művelt leányának, Irénnek. A fényes esküvő régi magyar szokás szerint nagy lakodalmassal, számos négyes fogattal vonult keresztül Szoboszlón.

— **Halálozások.** Barbócz Gábor komádi-i ügyvéd, e város szülötte, élete 78-ik évében e héten hétfőn Komádiban elhunyt. A megboldogult 1848—49-ben honvéd volt. Egyik fia, Barbócz Kálmán püspökladányi postafőnök. A család a következő gyászjelentést adta ki:

»Alólirottak a többi rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják, forrón szeretett férj, apa, nagypapa, sógor és rokonnak Barbócz Gábor ügyvéd urnak, 1848/49-iki honvédnek folyó hó 4-én délután 4 órakor, életének 78-ik, boldog házasságának 46-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei az ev. ref. egyház szertartása szerint, folyó évi május 6-án, d. e. 10 órakor fognak a komádi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Komádi 1903 május hó 4-én. Béke hamvaira! Bánatos özvegye: Nagy Terézia. Gyermekai: Barbócz Kálmán nejével Mirgai Piroskával, Barbócz Antal nejével Huszti Terézszel és gyermekeivel Teréz és Ilonával, Barbócz Ida férj. Márkus Árminal és gyermekeivel Vilmos, Sándor, Ida és Mariskával, Barbócz Teréz férjével Bod Ferenczczel és gyermekeivel Teréz és Margittal. Barbócz Zsigmond.«

Barbócz Gábor 1868-ban megválasztott tiszti ügyésze volt Szoboszló városának, közbejött körülmények folytán azonban a megválasztást nem fogadta el. — Ifj. G. Tóth Mihály szoboszlói földbirtokos fél éves fiacskája, legifj. G. Tóth Mihály hétfőn elhunyt. Temetése kedden délelőtt volt. — ifj. Szabó Sándor polgártársunk

édes anyja id. Szabó Sándorné Vajda Mária asszony elhunyt. Temetése szerdán délután volt. — Parti József szoboszlói birtokos társunk pénteken meghalt. Temetése ma délután lesz.

— **Egyházkerületi közgyűlés** lesz Debreczenben május 18—20 napjain. Szoboszlóról részt vesznek: Soltész László egyh. ker. tanácsbíró, Dr. Baltazár Dezső lelkész és Padrah Sándor kir. közjegyző, egyh. ker. képviselő.

— **Megyegyűlés.** Mint értesülünk, Hajdúvármegye törvényhatósága május 15-én pénteken tavaszi rendes közgyűlést fog tartani. Miután mostanában a főispánok bizalmi szavazatokat szoktak gyűjteni a kormány részére, ajánlatos lesz a vármegyei törvényhatósági bizottsági tagoknak tömegesen bemenni.

— **Mozgósítási hírek** voltak elterjedve a héten országszerte. Azonban a hír csak annyiban felel meg a valóságnak, hogy a Szalonikiban történt események folytán előkészületek tétettek meg csupán egy esetleges mozgósításra.

— **Kilépések a kormánypartból.** Három kormányparti képviselő, névszerint: dr. Nosz Gyula, Dr. Lendl Adolf és Dr. Óváry Ferencz a szabadelvű partból kiléptek. Marad még 320.

— **Széll Kálmán** beszédeit a mult vasárnap városunkban bizonyos alakok kínálgatták. E beszédet több ezer példányban árasztották országszerte a nép között azzal a czéllal, hogy megtévesszék a józan értelmet. Mint értesülve vagyunk, városunkban csuf kudarcot vallottak, mert a Széll Kálmán papirosa nem kellett a kutyának sem.

— **Az országos függ. és 48-as párt** kedden este értekezletet tartott. Az obstructió további folytatását határozták el.

— **A király és udvartartása** napok óta készül Budapestre, legújabb megállapodások szerint holnap reggel jönne. A képviselőházi és politikai bonyodalmak után nincs semmi remény, hogy ő felsége huzamosabb ideig legyen a fővárosban.

— **Apponyi Albert** gróf képviselőházi elnök mostanában beteges, megviselték a képviselőházi ülések. Rebesgetik, hogy el is hagyja állását, mert már az ellenzékről is kezdik bírálgatni, eljárását kifogásolni.

— **A temesvári országos dalárverseny** versenyprogramja. A temesvári országos dalárverseny alkalmából a temesvári rendezőbizottság az országos daláregyesület elnökségével egyetértve, az ottani dalárünnepély sorrendjét a következőképpen állapította meg: Augusztus 13-án délután 6 órakor érkezés és ünnepélyes fogadtatás a vasúti állomásnál. Este ismerkedés egyik előkelő nagy vendéglőben. Augusztus 14-én és 15-én lesznek a kötött karral és a szabadon választott karral való versenyek. Augusztus 16-án az összkarok előadása a versenyző dalárdák által, a melyek után fog megtörténni a díjak kiosztása. A temesvári tartózkodás alatt a

jobb nevű vendéglőkben kedvezményes árakban lehet igazolvány előmutatása mellett étkezni. Egy-egy dalárda lehetőleg egy vendéglőbe lesz beosztva étkezésre. Ingyenes lakásokról, illetőleg elhelyezésről gondoskodva lesz. A vasuti jegyek árából 33% fog elengedtetni. Augusztus 17-én egy nagyobb szerű kirándulás lesz Temesvárról Báziasra az Aldunán végig egészen Turn-Szeverinig Romániába. A gyönyörű utat a kirándulók hajón teszik meg. Visszajövet meglekinti a társaság Senki szigetét (Ada-Kaléh), Orsován azt a kápolnát, a hova a királyi koronát Kossuth és Szemere elrejtették. Este 8 órakor érkezik a kirándulók csoportja Herkules fürdőre, a hol a király születésnapjának előestéjén gyönyörű kivilágítás lesz, úgy, hogy villamos fényárban fog uszni az egész remek fürdőtelep. Másnap aug. 18-án ez a csoport visszatérhet Temesvárra, de a jegyek 8 napi érvénynyel fognak birni és nagyon valószínű, sőt egészen bizonyosra vehető, hogy nagyon sokan még egy pár napot fognak eltölteni a Herkules fürdőn. A második kirándulás Temesvár-Resicabánya lesz, a hol a felette érdekes vasbánya és aczél-kohó fog sok figyelemre méltó látványt nyújtani. Ez a kirándulás csak reggeltől estig tart szintén augusztus 17-én. A harmadik kirándulás szintén aug. 17-én reggeltől estig fog tartani, ez lesz Temesvár-Buziás-fürdő, a hol a magyar délvidék egy igen kedves és igen jó hatású fürdójét ismerik meg a kirándulók, a mely szinte rohamosan halad előre és immár versenyképessé lett bármely európai fürdővel szemben. A negyedik kirándulás két napot fog igénybe venni. Ez is egyike lesz a legtanulságosabbaknak. Aug. 17 és 18-án Temesvárról kiindulva Oravicza, Marilla, Stayerlak és Anina gyönyörű, vadregényes völgyeit, vidékeit fogják a vendégek meglekinteni. A fenti kirándulási sorrendből látható, hogy az úgy van megállapítva, hogy kiki megtalálhatja köztök azt az utat, és azt a vidéket, mely őt Magyarország déli részén legjobban érdekli. A dalosokat nemcsak Budapestről, hanem az ország más góczpontjaiból is külön vonatok fogják vinni Temesvárra. A vasuti díj — ha egyik kirándulásban sem vesz valaki részt, — Szoboszlóról Temesvárra menet-jövet 12 korona, bármelyik kirándulásán résztvevőnek menet-jövet 20 korona. A jegy az induláskor úgy váltandó, hogy már előre jelezve legyen a kirándulás legvégső pontja. Azok, a kik mindezen kedvezményekben részesülni óhajtanak, a dalegylet pénztárába személyenként 4 korona bejelentési díjat tartoznak befizetni. Ez összeg a központba előre be fog küldetni. Jelentkezési ívek annak idején kibocsátatnak. A szoboszlói dalárda 32 működő és számos pártoló taggal fog utra szállani. A kirándulók között lesz Kovács Gyula orsz. képviselő is.

— A balmazújvárosi német reform. egyház lelkeszi állásának betöltése f. hó. 17-én fog megtörténni. A választás vezetésével az esperes ur Dr. Baltazár Dezső

lelkészt bizta meg, kihez kiküldött társul valószínűleg Lengyel Imre egyh. megyei tanácsbíró ur csatlakozik. Ők fogják tehát megkérdezni, hogy akarja-e egyhangulag meghívni Keck Endre nagyszékelyi segédlelkészt a Hoffmann Dávid megboldogult lelkész örökébe? A felelet minden valószínűség szerint igen lesz.

— **Tüzeset.** Szoboszlón pénteken este 10 óra tájban vészharang kondult meg. Virág Gábor VII. t. 239 h. sz. alatti lakos háza gyuladt meg s aztán mellette Kovács Sámuel 238 h. sz. alatti lakóháza égett porrá. A Virág Gábor háza fedélzetében hír szerint a kanócot is megtalálták, úgy, hogy kétségtelennek kell venni, hogy gyujtogatás esete forog fenn. A nyomozatot a rendőrség nagy erélylyel folytatja egy pár gyanusított ellenében.

— **Hangverseny Hajduböszörményben.** A hajduszoboszlói dalegylet folyó év május hó 23-án Hajduböszörményben nagyszabásu hangversenyt fog rendezni. Az előadás tiszta jövedelme egyharmadrészben a Bocskay főgymásium alaptökéje javára, kétharmadrészben pedig a hajduszoboszlói dalegylet temesvári uti költségeinek fedezésére fog fordíttatni. A hangverseny iránt, mely nagyban elő fogja segíteni a Szoboszló és Böszörmény városok közötti testvéries jó viszonyt, Böszörményben nagy érdeklődés nyilvánul. Ez iránt meg lettek keresve az ottani intéző-körök s mindnyájan a leglekesebben pártfogolják az eszmét. Egyébb iránt a dalárda megbizásából tegnap egy küldöttség Böszörményben járt a részletek megállapítása végett s ott a legszivélyesebben fogadtatott. Erős a remény, hogy Böszörményben olyan hangversenyt fog rendezni a dalárda, a melyre mindenkor büszkeséggel tekinthet vissza.

— **Gyanus vendég.** Barna Tóth Mihály kabai születésű, szoboszlói illetőségű lakos 17 rendbeli lopás miatt két évi fegyházra lett ítélve s a napokban fog hazajönni. A fegyház igazgatóság megjegyzése szerint: »Az erkölcsiekben kevés igyekezetet mutatott, e miatt jövőjéhez semmi jó nem fűzhető.« Tóth Mihály mindössze 27 éves.

— **Szocziálista mozgolódások.** Nádudvaron a debreczeni szocziálisták pénteken gyűlést tartottak. Már a mult vasárnap is akartak gyűléskezni, de akkor elmaradt. Rendzavarás nem volt. A héten hetfőn Szoboszlón is jelentkezett a hatóság nál egy csomó munkás ember. A Hajdumegyei Takarékpénztár közraktári épületénél dolgoznak s a munkabérrel elégedetlenek. A hatóság békés uton elintézte a dolgot.

— **Vándorlás Amerikába.** Szoboszlón is nagy divattá lett az Amerikába kivándorlás, holott még a ki kiment, mind visszajött, mert nem boldogult. Egyik-másik egy kevés pénzt szerzett is, de csakhamar megunta az amerikai életet s ma már itthon van. Dózsa József szoboszlói lakos, volt csendőr is utlevélért folyamodott,

hogy Amerikába mehessen s még többen is készülnek. Vajjon Széll Kálmán belügyminiszter ur az ex-lex alatt ad-e utlevelet?

— **Elszökött a nyomor elől.** Varga Sándor hajduszoboszlói ötödik tizedbeli (60. sz.) lakos feleségét és két kiskorú gyermekét a legnagyobb nyomorban hagyva, Szoboszlóról megszökött s jelenleg Kis-Naményban tartózkodik. Családját nem tudta eltartani, azért szökött el. Az előjáróság haza fogja toloncolni.

— **Száj és körömfájás.** Biharmegyében a marhák között hosszú ideig száj és körömfájás dühöngött, mely most megszünt és így a megye a zárlat alól feloldatott.

— **Ismeretlen halott.** A debreczeni határban levő Kadarcsi csárdában egy ismeretlen 40—42 évesnek látszó egyén felakasztotta magát. A debreczeni csendőrség az egész megyében körözvényt bocsátott ki a halott felismerhetése végett. Az öngyilkos ruházata után tekintve cseled, vagy napszámos lehetett.

— **Öngyilkosság.** Schlesinger Gyula hajdudorogi illetőségű katona a napokban ezredénél agyonlötte magát. Tettének oka a katonai szigorúság.

— **A gyermekelőadás főpróbája** pénteken délután tartatott meg. A főpróba nem várt sikerrel folyt le. Tegnap este volt az első előadás rendkívül nagyszámu, diszes közönség jelenlétében. Az előadás rendkívül nagy sikert aratott. Jövő számunkban bővebben megemlékezünk az előadásról, a melyet még ma és holnap este is megismételnek leszállított helyárrakkal.

— **Helyreigazítások.** Lapunk legközelebbi számából a városi közgyűlésről szóló tudósításunkból a dalárda kérelme mellett felszólalók nevei közül Adler Farkas ur neve tévedésből kimaradt, a mit ezennel pótolunk. Ápril. 26-iki számunkban pedig Czeglédy Antal »A hajduk a fővárosban« című költeményének utolsó sorában levő »Hajdunak« szó helyett »Hajduhonnak« olvasandó.

— **Iskolaszéki gyűlés.** Az ev. ref. iskolaszék hetfőn délután gyűlést tartott, mely alkalommal id. Cseke Gábor ev. ref. tanító azon kérelme tárgyalatott, hogy megrongált egészségére való tekintettel a tanítás alul három hétre mentessék fel. A kérést az iskolaszék teljesítette oly formán, hogy a helyettesítéssel ifj. Cseke Gábort bizta meg.

— **A Kert című kertészeti szaklap** május 1-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Gyümölcsészet. Diszkeresztészet. Tárcza. Méhészet. Közelről és távolról. Lugas. Faiskola. Világszemle. Hírek. Rovartan. Apró szakközlemények. Szerkesztői üzenetek. Fajmetszet 8 drb.

— **Rauscher Ede cukrásznál** naponta kitűnő minőségű fagyalt és jeges kávé kapható.

— **Nemtelen kártétel.** Szilágyi János szoboszlói földbirtokos, városi képviselőt igazán nemtelenül károsította meg valami rosszakarója vagy haragosa. A Vén-

kertben levő szőlőjéből 154 drb. igen finom, nemes gyümölcs fáját kivagdalt, úgy, hogy kedden reggelre sok termést ígérő fát mind a három szőlőjében letarolva találta. A kár nagyon tetemes. A tettesnek még eddig nem sikerült nyomára akadni. Minden jel oda mutat, hogy a károsítást olyan egyén követhette el, a ki a helyzettel nagyon ismerős volt. De bárhogy áll is a dolog, az ilyen valóságos vandalizmus s a kert jó hírnevét is képes elhomályosítani.

— **A Kossuthkör tavaszi táncvizsgálma.** A hajduszoboszlói Kossuthkör a város erdejében áldozó csütörtökön nagyszabású táncvizsgalmat fog rendezni. A táncmulatság alkalmából a következő meghívót vettük. Meghívó. A hajduszoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuthkör pénztára javára folyó évi május hó 21-én, áldozó csütörtökön a város erdejében táncvizsgalmat rendez, melyre kívül czimzettet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. A táncvizsgalom kezdete d. u. 4 órakor. Belépti díj: személyenként 1 kor. családjegy 3 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Ételekről és italokról vendéglős fog gondoskodni. A Kossuthkör táncvizsgalmát ajánljuk a független érzelmű polgárság jóindulatu figyelmébe.

— **Az ev. ref. egyház tornya** ablakainak kijavítását a napokban megtartott árlejtésen Kürthy Imre helybeli asztalos vállalta el 320 koronáért.

— **Záróra meghosszabbítása.** A szoboszlói »Bika« vendéglő bérlője kérelmet intézett a tanácshoz a zárórának 2 óráig leendő kiterjesztése iránt. A tanács a rendőrkapitányt bizta meg, hogy saját hatásköréből kifolyólag esetről-esetre ez ügyben intézkedjék.

— **Vörheny Szoboszlón.** A legutóbbi napokban Szoboszlón a vörheny szörvénnyesen fellépett. Dr. Hetényi Lipót főorvos jelentése szerint a betegség lefolyása szelíd jellegű, mindamelllett Hankisz Jolán tanítónő leányiskoláját, hol legtöbbben estek vörhenybe, a hatóság tegnap azonnal bezáratni rendelte.

— **A házalás eltiltása Szoboszlón.** Ezry Adolf és Kiss Dániel kereskedőknek a többi kereskedők nevében a város területéről a házalás eltiltása iránt beadott kérelmük legközelebb a városi közgyűlés egyik tárgyát képezi. A rendőrkapitány, kinek az ügy tanulmányozásra volt kiadva, azon javaslattal látta el a kérelmet, hogy miután városunk 16000 lelket számlál s hogy a helybeli kereskedők a helyi lakosok igényeit teljesen kielégítik s mert Debreczen város is közvetlen közelben van s mert a házalók silányabb áruikkal a hiszékeny közönséget megtévesztik, a házalók innen tiltassanak el. A felhozott indokok oly nyomósok, kétségtelenek, hogy a közgyűlés — hisszük, egyhangulag fogadja el a r. kapitányi javaslatot.

— **Méncsikó vásár Szoboszlón.** Május 4-én a Szoboszlón tartott méncsikó vásár alkalmából Perczel százados jelent meg. Felhajtattott 37 drb. egy éves mén-

csikó. Horogh Gábor és ifj. Nánási Sándor méncsikói vásároltattak meg 364 korona árban darabonként. Vásár után Foghtüy János lótenyésztési biz. elnöknel ebéd volt.

— **Uj iparosok.** Lőbli József rőfös és rövidáru kereskedésre, Erdős Imre czipész iparra kaptak a tanácstól e héten igazolványt.

— **Közkutak betömetése.** A szoboszlói városi tanács a vasut-utca végén levő régi közkutat, továbbá a régebbi s újabb Borsó közkutat, végül a Kapitány kutat betömeti közegészségügyi, közforgalmi és közbiztonsági szempontból.

— **Fél uton nincs eredmény.** Haczélunkat el akarjuk érní, akkor utunkból minden akadályt el kell gördíteni és nem szabad sem visszafelé haladnunk, sem megállanunk, mert akkor a megtett utat elveszítjük és célhoz sem jutunk. Bármiert küzdünk is, az eredményt sohase tudjuk az ut közepén elérni, hanem mindig csak a cél végén. Czéltudatos következetesség és erős elhatározás vezéreljen bennünket minden cselekvésünkben. Különösen ha arról van szó, hogy csekély anyagi eszközzel óriási eredményeket akarunk magunknak biztosítani. Ezt a következtést pedig abból az alkalomból írjuk, hogy egy uri ember egy osztályon át játszott egy sorsjeggyel és most keservesen panaszkodik, hogy, ha nem veszi el türelmét, akkor ma ő a legszerencsésebb ember lehetne, mert a 11. sorsjáték első osztályában ő volt az 57080. számú sorsjegynek tulajdonosa és e számot a hatodik főhuzásnál 600.000 koronával huzták ki. De ő megállt a fél uton, mert nem játszott tovább e sorsjeggyel. Annál nagyobb volt az öröme azoknak a szerencsés embereknek, a kik ő utána vásárolták meg e sorsjegyet Török A. és Társa bankházában, Budapest, Teréz-körut 46., a hol egyedül a hatodik osztályban egy és egy fél millió koronát nyertek e czég szerencsés vevői. A sorsjegyek tervezet szerinti árai: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 12, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér. Ajánlatos, hogy a sorsjegyvásárló közönség a Török bankháznál szerezze besorsjegyeit, mert e czéget rendkívüli szerencse kíséri és a vevőknek minden irányban biztonságot nyújt.

— **Magyar diákok!** Azok az események, melyek a multban történtek s azon hazafias mozgalmaink, melyekre most, a jelenben készülődünk, élő tanubizonyságai annak, hogy a magyar ifjuság él, nem halt ki belőle a hazafiság szent lángja, tud méltó lenni őseihez: a márcziusi ifjusághoz! Az ifjuság jelen életében azonban lehetetlen volt nem éreznünk, hogy a mozgalmak egyik legerősebb éltető és extensiv eszköze: a magyar diáklap hiányzik. Kötelességünknek tartottuk tehát, hogy a magyar sajtó egyik legfüggetlenebb* és legönzietlenebb lapjában: a »Független Magyarország«-ban egy, a magyar diákság minden ügyét-baját felölelő s minden cenzurától teljesen független mellékletet nyissunk, mely az le-

gyen, a mire minden ifjusági lap törekedett, sajnos, sikertelenül: önálló, életképes és tősgyökeres magyar diáklap. Minden vasárnap jelenik meg a »Független Magyarország« melléklete a: »Diák Élet«. Keresések fel czikkeitekkel e rovatot. Minden, a diákság életéhez tartozó indítványotok, minden panaszotok meghallgatásra talál e lapban. Avidéki főiskolák ifjuságával, tudósítóink által, érintkezésbe léptünk s így az egész magyar ifjuság támogatásával sikerült kivivnunk azt, hogy végre oly lapot adhatunk kezeitekbe, melyben minden diákot érdeklő eseményről tudomást szerezhetek. Pártoljátok tehát az eszmét s vegyék oly szívesen kezeitekbe e lapot, mint a milyen önzetlenül tett ebbeli kérésünknek eleget az a lap, melynek homlokán mindnyájunk közös ideálja olvasható: »Független Magyarország«

Hazafias üdvözlettel a szerkesztőbizottság: Gulyás József b. h. Galassy József o. t. h. Jakab Sándor j. h. Kövesy Pál j. h. Kulcsár Gyula b. h. Melha Tibor m. e. h. Némethy Béla j. h. Óhegyi Lajos j. h. Oláh Gábor b. h. Prodam Guido gy. h. Rudas L. Jenő b. h. Simonovits Pál j. h. Szende Károly á. t. h. Szécskay György j. h. Wachsmann Ferencz j. h.

— **Hirdetmény.** Szőlővesszők, oltványok és használt szőlőkarók az e tárgyban kibocsátott rendelet szerint külföldről nem hozhatók be, a belföldi forgalomba pedig csak az engedélyezett vármegyékbe lehet bevinni, melyeknek jegyzéke a főjegyző hivatalban ki van téve közszemlére. A szállítandó szőlővesszők és szőlő oltványok deszkarekeszekbe vagy zsákvásonba csomagolandók. Az ezen rendeletet megszegők megbüntettetnek. Hajduszoboszló, 1903. április hó 15.

Városi tanács.

Közegészségügy.

A tüdőgümőkór óvrendszabályai.

Irta: Dr. HETÉNYI LIPÓT,
Hajduszoboszló város főorvosa.

(Folytatás.)

A nagyon poros utcákat locsolni kell. Szoboszlón pl., a hol 34 ártézi kut van és oly rengeteg víz megy pocsékba, az utcák locsolása 1—2000 korona költséggel könnyen eszközölhető volna.

30. A hatóságoknak minden tüdőgümőkóros betegről tudomással kellene birni és esetleg hatóságilag kellene minden oly beteg körülményeit vizsgálat tárgyává tenni és ha ezek gyógyulási szempontból csakugyan hiányosak vagy visszasak, intézkedni kellene és a beteget szükség esetén komoly és alapos segélyben részesíteni és végre, ha a beteg lakása sem czélszerű, szükség volna őt sanatóriumba küldeni.

31. A hatósági állatorvos a csordára járó fejős teheneket, kiverés előtt vizsgálja meg és a betegeket, hurutosakat vagy gyöngykórosokat a csordából zárja ki.

32. A ki tejet akar elárusítani, tartozik ezen szándékát a hatóságnak bejelenteni és a fejedő teheneket állatorvosilag megvizsgáltatni, mely esetben az állatorvos tejárusítóengedélyt adna annak igazolására, hogy a fejős tehén egészséges.

33. A piacon tejet, turót, tejfelt vagy vaját áruba bocsátó egyének a tehenek egészségéről szóló állatorvosi bizonyítványt kívánatra úgy a hatóságnak, mint a vevőközönségnek előmutatni tartozzanak.

34. A piaci hus és egyéb tápanyagok vizsgálatának kettőzött forgalommal és pontossággal kellene eszközöltetni.

35. A város utcáin és nyilvános helyein az emberek ne köpködjének, hanem köpéseiket fogják felzsebkendőikbe, miket otthon jó erős lugbanmosassanak ki.

36. Ne köpködjének az emberek bérkocsikban, omnibuszokon, vasutakon; ugyan e helyeken ne is dohányozzanak, ne füstöljenek, ne rontsák más ember levegőjét, ehhez nincs joguk, ez rosszabb, helytelenebb eljárás, mintha másnak ruháját sárral bemázolnák, mert az utóbbit ki lehet mosni, kefélni, de a tüdőbe jutott füstöt, abból eltávolítani nem lehet.

37. A vasutakon minden fülke legyen »nem dohányzó« a dohányozók számára, kik tüdejüket rontani nem sajnálják, ám adjanak egy-két »dohányzó fülkét«.

Akárhányszor megtörténik, hogy valaki utazás közben egy tiszta levegőjű coupeéban foglal helyet, később jön egy utitárs, mellé ül, rágyújt és füstjét — mert a neki magának kellemetlen — egyenesen oda fujja utitársa orra alá, szájába, szeméi közé, úgy, hogy az akkor szédülést, fuldást, főfájást, köhögést, vagy más betegséget is kaphat tőle. Akárhány embert ismernek, a ki csak azért nem utazik inkább sehova, mert utazás alatt restel a dohányzó utitársakkal veszekedni, mert mindig az utóbbiaké a hatalom még az első osztályon utazók között is; pedig itt csak is az egyes utazók engedelmével volna szabad dohányozni.

38. Igyekezék a hatóság gondoskodni arról, hogy a nép állandóan jó tiszta és bacillus mentes ivóvizet kapjon. Nekünk itt Szoboszlón e tekintetben már panaszunk nem lehet, mert a város területén 34 ártézi kut bőven ömleszt a legkitünőbb bacillusmentes ivóvizet.

39. Gondoskodják a hatóság arról is, hogy minden városban, vagy faluban legyenek uszodák, a hol a lakosok, főleg az iskolás gyermekek hetenkint megfürödhessenek és uszni tanulhassanak.

40. Az iskolák e célból is vizsgáltsanak, hogy nincsenek-e tulzsufolva, kellő tiszták-e, nem alkalmasak-e arra, hogy túlmértékben termeljenek levegő porát vagy bacillusait, nincsenek-e a tanulók között mellbetegek, a kik a tanteremből haladéktalanul kitiltandók.

41. Gondoskodni kell a hatóságnak, hogy e szegényebb néposztály minden

időben el legyen látva munkával, hogy élelmét megkereshesse és jól is táplálkozzék, hetenkint legalább 2—3-szor hus eledelre is jusson.

42. A legkülönbözőbb módon oktatni, buzdítani a népet a szorgalomra, takarékosságra, józanságra és főleg arra, hogy keresményét ruházata, táplálkozása és lakásszükséglete kielégítése után rakja a takarékpénztárakba a netán bekövetkehető mostoha anyagi viszonyokra való tekintettel.

43. Nem kell a házakat közel egymáshoz építeni, mert ez esetben a nap alig néhány óráig süthet az utcába, a felhő is csak két irányból képes a levegőt tisztítani, a levegőből a fertőző elemeket, bacillusokat tova szállítani. Egészségügyi szempontból tagadhatlanul előnyösebb, ha minden lakóház különálló és fákkal virágokkal, kertszerű beültetésekkel vannak a házak körülveve.

44. A városi dezinfektorok időnként járják be a várost, tekintsenek meg minden utcát, udvart és a légfertőző tárgyak azonnali, vagy mielőbbi eltávolításáról intézkedjenek, vagy pedig az előjáróság útján intézkedtesse pl. egy babonából kialakított döglött tyuknak eltávolítását maguk is azonnal elrendelhetik, míg egy vizállás vagy pocsolya eltávolítása ügyében jelentést tesznek az előjáróságnak.

45. Gondoskodni kellene az előjáróságnak, vagy az államnak arról is, hogy már 5—6 éves korban ne kezdjenek a gyermekek cigarettázni, dohányozni, mert az által gyengítik, sorvasztják testüket és mint fejletlen egyének, könnyen megkapják a tüdőgümőkört is 15—20 éves korukban. Amerikában egész 10 dollár erejéig büntetik

e szülőket, ha gyermekeik 16 éves koruk előtt dohányoznak.

46. Az orvosoknak a tuberculózis terjedésének meggátlása céljából az volna első teendőjük, hogy a vidéken vidéki tüdőgümőkór ellenes, a fővárosban pedig: Központi tüdőgümőkór ellenes egészségügyi hivatalokat alakítsanak.

47. E hivatalokban irás által, úgy mint szóval, szünet nélkül oktassák a haza gyermekeit arra, hogy miként kell a tüdőgümőkór ellen védekezni. Ez irányú orvosi vivmányokat kísérik figyelemmel és a helyi lapokban, vagy plakátok útján tudassák azokat azonnal a nagyközönséggel. Felolvasások, nyilvános előadások is célszerűek e borzasztó betegség ellen, igyekezni kell minden embert meggyőzni arról, hogy e borzasztó betegség ellen, ha az óvrendszabályokat megtartjuk nagyon sokat lehet tenni.

48. Minden orvos köteleztessék arra, hogy orvosi gyakorlatában előforduló betegét a központi egészségügyi hivatalnak bejelentse. A központi egészségügyi hivatal, ha szükségét látja, küldjön ki egy bizottságot a beteg nyomasztó körülményei, megvizsgálására vagy azonnali segélynyújtásra, vagy a betegnek szanatóriumba leendőküldése céljából.

Ezen és ezekhez hasonló intézkedések által lehetne a tüdőgümőkóros betegek és halottak számát, a mely szám 1901-ben csak Magyarországon 70.731 volt, kevesbbiteni, főleg, ha úgy az állam, mint a városok, hatóságok, testületek, társulatok együttes erővel (viribus unitis) látnának a betegség elnyomásához.

(Vége.)

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin $\frac{3}{4}$ órai távolban. Május-augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepnapokon 14 vonat közeledik Nagyváradra. Az új vasuti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai híru 49° C. meleg természetes hévíz javalva van: az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különös bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmak, májbajok és vesekövek eseteiben. Állandó fürdőorvos: dr. Matolay Károly.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 kr. 3 frt között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirdapokkal és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükörfürdő, család- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszerítve. **Állandó kitünő zenekar.** — **Telefon-összeköttetés Nagyváradal.**

Az elegánsan berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-ürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket. — Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

2—3

Kiváló tisztelettel KERNÁTS JÁNOS, bérlő.

JEGYZÉKE

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legzserencésőbb esetben:

1.000.000 korona.

Korona

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és keszpenzben fizetendők.	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 „ „	200000
	2 „ „	100000
	1 „ „	90000
	2 „ „	80000
	1 „ „	70000
	2 „ „	60000
	1 „ „	50000
	1 „ „	40000
	3 „ „	30000
	3 „ „	25000
	3 „ „	20000
	3 „ „	15000
	36 „ „	10000
	67 „ „	5000
	3 „ „	3000
	437 „ „	2000
803 „ „	1000	
1528 „ „	500	
140 „ „	300	
34450 „ „	200	
4850 „ „	170	
4850 „ „	130	
100 „ „	100	
4350 „ „	80	
3250 „ „	40	
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000	

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabcsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztályosorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110.000 sorsjegy 55.000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tizennégy millió 459.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők.
egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 K.
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 22-ig

mely napon a húzás megkezdődik, bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztályosorsjáték

üzlete.

Főáruházi osztályosorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

2. Muzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztályosorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem (A nem tetsző)
(postautalvánnyal küldöm (törlendő)
(mellékelve bankjegyekben()

Pontos cím:

Fürdő megnyitás!

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy több évtized óta fennálló elismert gyógyító hatása

Salétromos fürdőt

május elsejétől kezdve a közönség használatára bocsátottam. Ez fürdő sikerrrel használható csuzos, rheumatikus bántalmakra, különböző csontbajokra, női gyöngeség és verszegénység eseteiben.

Videki vendégek megfelelő lakást nyerhetnek, kitűnő ételekről és italokról saját magam gondoskodom. Fő elvem: mérsékelt fürdő-díjak tisztességes és előzékeny kiszolgálás.

A m. é. közönség jóindulatú támogatását kéri.

Hajduszoboszlón, 1903 május 1.

Sturcz János

fürdőtulajdonos.

108 Vasut-utca.

Konyári Sóstó fürdő

megnyitása május hó 3-án

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelő lob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle hörbajokat, továbbá sápkór máj, lép, vese és belső dagana-tokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatása.

Fürdő orvos:

Dr. Moricz Ernő posztai tb. járás-orvos

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok, személyes felügyeletünk alatt állanak) és a mi fő, igen mérsékelt díjszabások mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti-állomás: Hosszupályi, Debreczen - N.-Léta vonalon Posta és távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

a Konyári Sóstó fürdővállalat igazgatósága.

KARDOS LASZLO

Debreczen.

Kossuth utca.

Biztosszinü női ruhaszövetek nyári osztálya gazdag választékban áll a t. közönség rendelkezésére, a legjobb izlés szerinti Cretonok, Levantinok, duchesse selyem utánzatok, ájuros szines, fehér batiztok és pikétek, csalánvászna-k.

Kivánságra mintagyűjtemény szívesen küldetik.

A párisi világiállításon „Grand
Prix“ a legnagyobb kitüntetés.

A magyar királyi
gépgyárának

államvasutak
vezérügynöksége

Budapest, V ker., Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplő-
készleteit, 14, 16 és 20 lóerejű **Compound-lokomobiljait** és végre

„Millennium“

legújabb szerkezetű fűkaszáló-
marokrakó- és kéveköto-
aratógépeit, továbbá

aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

**DONOGÁN és
SOMOSSY**

Kunz József és Társa utódai.

Debreczen, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tava-
szi idény ujdonságai,
női ruha kelmék.

Franczia de laine.

Etamine.

Blous és ruhaselymek.

Minták ingyen és
bérmentve.

Balla Mihály

magyar és német szabó

Debreczen, Csapó és Vár-utca sarkán

(a csizmadia árucarnokkal szemben.)

Magyar és német ruha
raktár!

Bel- és külföldi szövetek
nagyraktára!

Kalap és sapka raktár!

Megrendelésre alkalmi és gyászruhák
a legújabb divat szerint 12 óra alatt
készíttetnek el.

URANOS-kék

ruha-mosáshoz
a legjobb kékitőszert
— Törvényesen védve. —
Mosó-intézetekben, ház-
tartásokban a legked-
veltebb ruhakékitő.
Olcsó és felülmul-
hatatlan!
Kis üveg 24 fillér, tiz-

szeri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1.60 kor., 1/2 üveg 1 kor.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK

Kapható mindenütt.
vegyészeti gyára **BUDAPEST**
VI., Rózsa-utca 85.